

ЄДНІСТЬ СТИМУЛЮЮЧОЇ ФУНКЦІЇ ПОДАТКУ

Розглянуто сутність стимулюючої функції податків щодо її єдності та цілісності. Досліджено мету і напрями реалізації стимулюючої функції податків. Виявлено недоцільність виокремлення дестимулюючої функції податків. Позначено допустимі правові межі використання стимулюючої функції податку.

Ключові слова: податок, стимулююча функція податку, зміст стимулюючої функції податку, мета і напрями податкового стимулювання, допустимі межі використання стимулюючої функції податку.

I. Вступ

Загальноприйнятим є підхід, що податки та збори, які становлять податкову систему, мають виконувати завдання із наповнення переважної частини доходних каналів бюджетів. У цьому виражається фіскальна функція податків. Однак іншим важливим напрямом впливу податкового механізму на суспільні та економічні відносини є створення певних орієнтирів для діяльності і поведінки платників податків, що є привабливою та корисною для публічного інтересу. Саме так реалізується стимулююча функція податку, яку слід розглядати як одну із найголовніших, на рівні із фіскальною та регуляторною.

II. Постановка завдання

Мета статті – розглянути сутність стимулюючої функції податків. Водночас, на нашу думку, є зайвим підхід, за якого відмежовують стимулюючу та дестимулюючу функції податку, адже будь-який вплив у розглядуваному контексті може вважатися стимулюючим: і той, що спрямований на розвиток, і той, що спрямований на уникнення певних соціально-економічних процесів і явищ. Недаремно саме лексичне значення іменника “стимул” – причина, що спонукає до чогось, а похідного від нього дієслова “стимулювати” – дати поштовх до чогось [1, с. 575]. Будь-який результат – і позитивний, і негативний – є результатом. Враховуючи це, випадки розмежування стимулюючої та дестимулюючої функцій податку слід сприймати як характеристику єдиної стимулюючої функції.

Наприклад, І. І. Кучеров вказує, що залежно від того, який саме вплив чиниться податком, можна виділити стимулюючу і дестимулюючу функції. Підґрунтям такого розподілу є характер регуляторного впливу податку, що передбачає додаткову мотивацію бажаної державі і суспільству загалом поведінки або, навпаки, створення умов, що фактично виключають або стримують неба-

жану поведінку [2, с. 146–147]. У такому разі існує необхідність кон'юнкції розумінь стимулюючої і дестимулюючої функцій. Як зазначено, ці функції не є різними. Різним може вважатися лише напрям їх впливу на об'єкт – ті або інші суспільно-економічні явища.

Причому зайвим доказом відсутності підпорядкування регулюючої і стимулюючої функцій податку є й та обставина, що опосередковано податком можна стимулювати і певні явища, які самі по собі, за межами контексту оподаткування, не врегульовані відповідними правовими нормами та інститутами. Прикладом може слугувати так званий податок на холостяків, одиноких та малосімейних громадян, який тривалий час (кінець 1941 р. – кінець 1991 р.) справлявся у республіках, що входили до складу СРСР, у тому числі і в Україні. Це був, передусім, податок із одинаків, тобто фізичних осіб чоловічої статі, які за відсутності інших особливих обставин не мали дітей після спливу двадцяти років (тобто двох років із досягнення шлюбного віку). Такий податок також справлявся і з жінок, які перебували у шлюбі, однак не мали дітей.

Фактично радянський податок на холостяків, одиноких та малосімейних громадян був надбавкою до прибуткового податку. За загальним правилом його податкова ставка була адвалорною і становила 6% від суми заробітку особи, проте для тих, хто отримував у місяць 90 карбованців і менше, застосовували відповідну абсолютну податкову ставку у вигляді конкретно визначеної грошової суми. Разом із тим, визначальними умовами для того, щоб чоловік або жінка ставали суб'єктами цього податку, були не фактичне отримання прибутку на території СРСР, а дві обставини: по-перше, перебування громадянином СРСР (іноземців цей податок не стосувався); по-друге, й головне, досягнення особою двадцятирічного віку та відсутність дітей. Додатковою обставиною

для жінок було перебування у шлюбі [3, с. 664].

Саме за цих обставин можна зробити висновок, що цей податок, хоча й допомагав формуванню доходів радянських бюджетів, однак його фіскальна функція не була головною. Хоча останню прямо вказували у відповідних пояснювальних документах до нормативних джерел, якими цей податок закріплювався, та нерідко зазначали вчені як мету справляння цього податку. Наприклад, М. П. Кучерявенко вказує, що первісно, в умовах Великої Вітчизняної війни, цей новий податок забезпечував участь громадян-одинаків та малосімейних громадян у частковому покритті витрат держави на утримання дітей. У свою чергу, у 1980-х рр., як зазначає науковець, податок виконував переважно єдину функцію – мобілізацію до бюджету коштів населення, доповнюючи прибутковий податок [3, с. 663].

Утім, на наше переконання, таке позначення головної ролі саме фіскальної функції податку на холостяків, одиноких та малосімейних громадян є поверхневим поглядом на сутність цього податку і суперечить не лише його назві, а й фактичним обставинам. Так, якщо податок справлявся із доходів громадян і головна функція була його фіскальною, то не було особливої потреби у відокремленні цього платежу від прибуткового податку: достатньо було лише збільшити податкову ставку останнього. Крім цього, оскільки головною умовою справляння аналізованого податку був факт відсутності дітей, то для з'ясування його фіскального потенціалу слід співставити можливі суми коштів, що цей податок здатен мобілізувати до бюджету, та розмір витрат, який змушена була понести держава задля виховання новонароджених дітей. Вочевидь розмір витрат на виховання, а отже, і видатків із бюджету буде більшим, ніж надходжень коштів від справляння цього податку. Окрім іншого, це й підтверджує М. П. Кучерявенко, що податок на одинаків забезпечував лише "часткове покриття державних витрат на утримання дітей" [3, с. 663]. Врешті-решт, навіть ті обставини, що податок поширювався лише на громадян СРСР, а його справляння у випадку смерті дитини або народження її мертвою не здійснювали протягом року [3, с. 664–665], так само як і те, що від цього податку звільняли громадян протягом першого року перебування у шлюбі (щоправда, така пільга була запроваджена лише з 1 лютого 1987 р.) [3, с. 667], свідчать, що саме стимулююча, а не фіскальна функція податку була у фокусі радянського законодавця при впровадженні податку на холостяків, одиноких та малосімейних громадян.

Тож можна впевнено стверджувати, що завдяки додатковому справлянню податка з доходу таких осіб-одинаків стимулювали укладення шлюбу і народжуваність населення. Разом із тим, звісно, у жодній нормі цивільного чи шлюбно-сімейного законодавства не могло бути врегульовано вступ у шлюб та народження дітей із позиції обов'язку, а не права особи. Крім цього, важливо, що подібне стимулювання народжуваності серед радянських громадян було у будь-якому разі продиктовано потребою зміцнити економічну сферу. Таке зміцнення передбачає як збільшення людських ресурсів держави, так і надходження податкових коштів до бюджетів, що відбувалось у певному балансі (тобто частина громадян народжувала дітей, а інша – сплачувала податок), однак і в одному, і в іншому разі виграв сам публічний інтерес тогочасного радянського суспільства.

Слід вказати, що позначені позитивні риси стимулюючого впливу податку із одинаків були помічені ще задовго до його справляння у СРСР. Відомо, що відповідний податок вводився ще у 351 р. до н. е. у Римі, у 1758 р. був установлений в американській провінції Меріленд, яка згодом стала сьомим штатом США, у 1790-х рр. до запровадження цього податку вдався Національний Конвент Франції, у 1909 р. податок із одинаків був установлений у Болгарії – одразу після проголошення князем Фердинандом I незалежності Болгарського царства від Османської імперії, а також у 1920-х рр. у Королівстві Італія. Навіть за часів сьогодення, як в Україні, так і в інших пострадянських країнах лунають думки про необхідність впровадження цього податку задля стимулювання народжуваності і протидії демографічній кризі, що фактично призводить до невпинного зменшення кількості слов'янського населення [4; 5]. Зокрема, Ю. В. Тимошенко, перебуваючи на посаді Прем'єр-міністра України, планувала у 2010 р. запровадити відповідний податок [4].

Однак до розгляду відповідного законопроекту справа не дійшла, адже того ж року готували до кодифікації податкового законодавства та прийняття Податкового кодексу України. Крім цього, у фахівців були сумніви щодо того, який саме характер стимулюючого впливу набув би відповідний податок. Наприклад, існує думка, що бажання держави підвищити у такій спосіб народжуваність може призвести до відтоку перспективних спеціалістів за кордон. Це вже відчула на собі Німеччина, де законодавство не надто поблажливе до бездітних та безсімейних. Молоді високоосвічені фахівці, налаштовані на кар'єру, а не на створення родини, виїжджають звідти у більш лояльні Великобританію, США, Швейцарію [4]. Зро-

зуміло, що подібна перспектива не допомагає втіленню жодній із функцій податків та ще більше загострює існуючі проблеми в сучасному вітчизняному суспільстві. Це доводить, що для спрямування стимулюючої функції податку в корисному для публічного інтересу напрямі мають існувати відповідні передумови, у тому числі й відповідна державна програма створення нових робочих місць, забезпечення належного рівня життя населення, соціальних гарантій, якісної освіти тощо. Так, одними лише функціями податків і системою оподаткування не завжди можна досягти бажаного результату.

Аналогічно до цього будь-який прояв стимулюючої функції податків має свої межі й з огляду на принципи оподаткування, що у ст. 4 Податкового кодексу України передбачені як засади податкового законодавства. Передусім мова йде про принцип рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації, котрий визначається пп. 4.1.2 п. 4.1 ст. 4 Податкового кодексу України як забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу [6]. Тобто, не можна встановлювати податки, що платитимуть лише певні громадяни, виходячи із ознак, що визначених за їх соціальним статусом. Так само й закріплений пп. 4.1.6 п. 4.1 ст. 4 Податкового кодексу України принцип соціальної справедливості, що диктує вимогу встановлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків [6], може порушуватись при занадто вільному використанні законодавцем стимулюючої функції податків.

Вказані засади податкового законодавства додатково посилюються й конституційною нормою, закріпленою у ст. 24 Основного закону України, за якою громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками [7]. Тому інструменти податкового стимулювання, зокрема встановлення податків, що стосуються лише окремих категорій громадян, відповідне передбачення податкових пільг тощо, мають бути узгоджені з відповідними податковими та загальноправовими (загальнолюдськими) принципами. Розуміння цього і вдале впровадження законодавцем при правовому регулюванні оподаткування – запорука не лише ефективної реалізації податкових функцій, а й утворення загального добробуту та злагоди в суспільстві.

Аналізуючи теоретичні аспекти існування та дослідження стимулюючої функції податків, зазначимо, що наведений приклад справляння радянського податку на холостяків, одиноких та малосімейних громадян додатково обґрунтовує потребу в цілісній стимулюючій функції податку. Отже, податок із однаків при фактичному стимулюванні використовують ті складові податкового механізму, що у певних випадках відносять до типового кола засобів дестимулюючої функції, яку виокремлюють деякі науковці [2, с. 146–147; 8]. Мова у цьому разі йде про те, що вказаний податок фактично підвищував розмір оподаткування і податкових відрахувань із доходів громадян, а підвищення податкової ставки – характерний інструмент дестимулювання, принаймні з погляду вечних, що наполягають на розрізненні стимулюючої та дестимулюючої функції податку.

Так, на думку І. І. Кучерова, стимулююча функція податку найбільш виразно проявляється при застосуванні податкових пільг і спеціальних податкових режимів, котрі за часту дають змогу відчутно знизити розмір обов'язкових платежів, відстрочити їх у часі або суттєво спростити процедуру їх сплати. У сукупності пільгове оподаткування дає змогу створити більш сприятливий податковий режим для окремих категорій платників податків – фізичних осіб і організацій, тим самим, підштовхуючи їх до більшої соціальної та економічної активності й до розвитку [2, с. 147]. У свою чергу, І. І. Кучерова зазначає, що дестимулююча функція податку протиставляється стимулюючій, а основу дестимулюючого впливу податків становить несприятливий податково-правовий режим, який зазвичай встановлюється шляхом значного збільшення податкових ставок, скасування податкових пільг, підвищення жорсткості процедур податкового адміністрування. Метою такого впливу є згортання або повне придушення (припинення) поведінки або процесів, що є небажаними, оскільки не заохочуються державою і суспільством [2, с. 149–150].

Як бачимо, прибічники виокремлення одночасно стимулюючої і дестимулюючої функцій податку аргументують таку точку зору тим, що кожна із відповідних податкових функцій використовує свої податкові інструменти, механізми та засоби, а також відрізняються різною метою. Втім, із подібним складно погодитись, адже ці твердження не підтверджені практикою податкового регулювання та існуючими в податковій системі окремими податками та їх податковими механізмами. Крім вищевказаного характерного прикладу із радянським податком на холостяків, одиноких і малосімейних громадян, а також спроб його реінкарнації в сучасних умовах як податку із однаків (що

мали на меті підштовхнути громадян до більшої соціальної активності в питаннях формування сім'ї та народження дітей – і чим типово відповідали меті стимулюючої функції податку, однак при цьому використовували типові засоби так званої дестимулюючої функції: збільшення податкового тиску, підвищення податкових відрахувань за прибутковим оподаткуванням), недоцільність розподілу стимулюючої функції податку на суто стимулюючу та дестимулюючу можна побачити й у податковій системі України податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Останній є місцевим податком і складові його правового механізму визначені ст. 266 Податкового кодексу України [6].

Здавалося б, що за підходу розрізнення стимулюючої та дестимулюючої функцій введення такого додаткового майнового податку має дестимулювати володіння та набуття особами житлової та нежитлової нерухомості. Однак в умовах сьогодення, складного економічного становища нашої держави, триваючої стагнації ринку нерухомості така мета не має жодного сенсу. Навпаки, якщо й вести мову про вплив податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на розвиток певної діяльності, то слід наголошувати саме на стимулюванні власників нерухомості до більш активної реалізації потенціалу їх такої нерухомості, заохоченні їх до надання в оренду зайвих приміщень або підвищенні ефективності здійснюваної ними господарської діяльності. Тобто і в цьому разі – підвищення податкового тиску, збільшення податкових ставок не спрямовано на дестимулювання, а такі заходи можуть бути інтерпретовані як суто стимулюючі.

При цьому окремі характеристики та засоби дестимулюючої функції податку слід не виокремлювати і штучно відбирати від стимулюючої функції, а, навпаки, розглядати як прояви та інструменти саме стимулюючого напрямку впливу податку. У такий спосіб правовий інструментарій стимулюючої функції податку дасть їй змогу проявитися більш виразно та буде більшою мірою відповідати цілям публічного інтересу, що переслідуються при встановленні податків. Це підтверджується історичним досвідом використання стимулювання в оподаткуванні та стосується питань допустимого поширення такого впливу на соціально-економічні процеси податковими засобами. Знову-таки І. І. Кучеров вказує, що "використання дестимулюючої властивості податків не є чимось новим у практиці оподаткування. У цьому разі, як відомо, насамперед задіюють здатність податків створювати значні перешкоди для певних економічних відносин" [2, с. 150]. Однак цю тезу, на наше переконання, слід

поширити саме на стимулюючий напрям впливу податку, адже перешкоджаючи одній діяльності, обов'язково відбувається одночасне стимулювання іншої діяльності, що є протилежною до першої.

Наприклад, у США наприкінці XIX – початку XX ст. існували дуже великі податкові ставки на імпортні товари, що робило їх практично недоступними для пересічних громадян. Відповідні обмежувальні податкові ставки створили природне збільшення попиту та споживання товарів внутрішнього виробництва, а в сукупності із збільшенням державної підтримки і фінансування сфери освіти та науково-дослідницької діяльності відбулася поява американських аналогів зарубіжної продукції, що багато в чому не лише не поступалася кращим світовим аналогам, а й встановлювала нові орієнтири у відповідних сферах (зокрема, будівництва, сільського господарства, автомобільної та транспортної промисловості, індустрії звукозапису, кінематографу тощо). Таким чином відбулося яскраво виражене стимулювання національної економіки та навіть науково-технічного прогресу.

Необхідно враховувати, що постійне одноманітне стимулювання певних явищ протягом тривалого часу може призводити до викривлень та диспропорцій у соціально-економічному розвитку. Для США першої чверті XX ст. такі диспропорції виявилися у формуванні величезних національних монополій (як-от сталеві імперії Ендрю Карнегі та Джона Моргана, монополії у сфері залізних доріг, нафтової промисловості тощо) та тенденцій до постійного укрупнення виробництв, формування трастів, що майже повністю знищувало можливість ведення малого та середнього бізнесу і призводило до накопичення капіталу лише у верхівки тогочасного американського суспільства, залишаючи простих людей на одинці з їхніми проблемами, а також підвищувало загальну вартість життя населення. Тому виникла потреба зупинити такий вплив податковими засобами на американську економіку. Рішучі кроки в цьому напрямку зробив 28-й Президент США Томас Вудро Вільсон. Зокрема, 3 жовтня 1913 р. прийнято Закон Андервуда, що зумовив значне зниження податкових ставок на основні види сировини і харчових продуктів, бавовняні і вовняні вироби, чавун і сталь та безмитне ввезення більше сотні найменувань товарів і чим створив передумови до бурхливого розвитку економіки США та покращення життєвого рівня американського населення до кінця 1920-х рр. [9].

Цей приклад з історії оподаткування у США можна розглянути і в дещо вужчому аспекті, а саме – допустимості втручання в економічні процеси стимулюючими засоба-

ми оподаткування. Як зазначалося, реалізація стимулюючої функції податку повинна не суперечити загальноправовим принципам (загальнолюдським принципам права) та засадам оподаткування. Те саме відмічає й І. І. Кучеров, однак учений це зазначає в контексті дестимулюючої функції податку. За його висновками “надлишковий прояв дестимулюючої функції податку в разі, коли воно пов’язане з грубим ігноруванням принципу рівного податкового тягаря, насправді може набувати характеру податкової дискримінації. Негативним наслідком цього звичай є повне придушення соціальної та економічної активності певних категорій платників податків” [2, с. 150]. Слід погодитися з цією тезою за умови, що вона буде стосуватись усієї стимулюючої функції податку. Дійсно, будь-які не лише підвищені податкові ставки, а й непомірне надання певним особам податкових привілеїв та особливих пільг може призводити до порушення принципу правової рівності й того, що оподаткування набуватиме незаконного характеру і створюватиме привілейоване становище одним особам на тлі фактичного гноблення інших. Саме ці обставини стали провідним мотивом відомої промови Томаса Вудро Вільсона, яку він висловив не лише американському Конгресу як законодавчому органу, що встановлює податки, а й усьому прогресивному людству: “Ми повинні заборонити все, що навіть зовні нагадує привілей” [9]. Така теза, попри те, що була висловлена понад століття тому, зовсім не втратила своєї актуальності та має бути перед очима законодавця в будь-якій сучасній демократичній і правовій державі, коли використання стимулюючої функції податку має обов’язково узгоджуватись з усіма загальнолюдськими, загальноправовими і податковими принципами, передусім рівності, законності та соціальної справедливості.

Втім необхідно уникати й іншої крайності, коли при правовому регулюванні оподаткування забороняється встановлення податків із будь-якими іншими цілями, окрім фінансування державних видатків, як це наразі зроблено у США [2, с. 150], й що суттєво обмежує не лише потенціал системи оподаткування, а й *de facto*, при абсолютизації принципу загальнообов’язковості оподаткування, зменшує ступінь реалізованості принципу соціальної справедливості. Окрім іншого, така особливість наочно відрізняє США як правову державу та Україну як соці-

альну і правову, що визначено у ст. 1 Конституції України [7].

IV. Висновки

Отже, наскрізна присутність вказаних принципів у всіх аспектах податкового регулювання має служити зайвим аргументом недоцільності відокремлення стимулюючої та дестимулюючої функцій податку. Як свідчать конкретні приклади, наведені нами, обидві ці функції є насправді цілісною та самостійною стимулюючою функцією податку, за допомогою якої законодавець чинить вплив на певні соціально-економічні явища, заохочуючи зобов’язаних осіб податкових правовідносин до суспільно-корисної для країни та народу поведінки або діяльності. Метою при цьому є забезпечення активізації суспільно бажаних процесів, а також одночасне створення умов для добровільної відмови людей від того, що шкодить або заважає такому суспільному розвитку.

Список використаної літератури

1. Лопатин В. В. Малый толковый словарь русского языка : ок. 35 000 слов / В. В. Лопатин, Л. Е. Лопатина. – Москва : Рус. яз., 1990. – 704 с.
2. Кучеров И. И. Теория налогов и сборов (правовые аспекты): монография / И. И. Кучеров. – Москва : ЮрИнфоР, 2009. – 473 с.
3. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: в 6 т. – Т. 1: Генезис налогового регулирования: в 2 ч. – Ч. 2 / Н. П. Кучерявенко. – Харьков: Легас, 2002. – 791 с.
4. Варвянська С. Податок на бездітність хочуть ввести в Україні [Електронний ресурс] / С. Варвянська. – Режим доступу: poltava.to/news/4717/.
5. Налог на бездетность [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.lawinrussia.ru/node/232915.
6. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI // Голос України. – 2010. – 4 груд. (№ 229–230).
7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
8. Гаврилюк Р. А. Функции налога: методологические подходы к определению / Р. А. Гаврилюк // Финансовое право. – 2003. – № 4. – С. 34–38.
9. Краткая история США [Электронный ресурс] / пер. с англ., предисл. и примеч. докт. истор. наук Б. М. Шпотова. – Режим доступа: www.infousa.ru/society/history/contents.htm. – Москва : Ред-произв. Агентство “Олимп”, 1993. – 238 с.

Стаття надійшла до редакції 27.10.2015.

Лисняк В. И. Единство стимулирующей функции налога

Рассмотрена сущность стимулирующей функции налогов с позиции ее единства и целостности. Исследованы цели и направления реализации стимулирующей функции налогов.

Выявлена нецелесообразность выделения дестимулирующей функции налогов. Обозначены допустимые правовые рамки использования стимулирующей функции налога.

Ключевые слова: *налог, стимулирующая функция налога, содержание стимулирующей функции налога, цель и направления налогового стимулирования, допустимые пределы использования стимулирующей функции налога.*

Lisnyak V. Unity of Stimulating Function of Tax

The conventional approach is that taxes and fees that make up the tax system should perform the task of filling the majority of the revenue channels of budgets. This expresses the fiscal function of taxes. However, another important area of impact of the tax mechanism on social and economic relations is creation of specific guidelines for taxpayers' activity and behavior that is attractive and useful to the public interest. Exactly in this way tax stimulating function is implemented, and that is why it should be regarded as one of the most important function of taxes, same as their fiscal and regulating functions.

In the article the essence of stimulating function of taxes from the position of its unity and integrity is reviewed. It is alleged that approach which dissociates stimulating and destimulating functions of tax is redundant. Any impact of taxes on social relations can be considered as stimulative: the one that aims to develop, and the one that aims to avoid certain social and economic processes and phenomena. On this basis it is stated that there is no necessity to separate destimulating function of taxes, which doesn't exist apart from their stimulating function.

The purpose and implementation's directions of stimulating function of taxes are researched. It is noted that in order to focus stimulating function of tax in useful for public interest direction the appropriate conditions should exist. This conditions can be created by such measures as state program directed on creation of new jobs, ensuring proper level of living standards, social security, education etc. The latter should be supported by relevant state programs in the areas on which the impact of tax stimulating function is directed.

The allowable limits of tax stimulating function are marked. These limits are determined by the principles of tax law, that are determined as foundations of tax legislation in Article 4 of the Tax Code of Ukraine. First of all, it means the necessity to comply stimulating function of tax with the principle of equality of all taxpayers before the law, prevention of any form of tax discrimination. Similarly, when stimulating function of tax has been used too much, the principle of social justice, that predetermines the establishment of taxes and fees in accordance with the solvency of taxpayers, can be violated.

Key words: *tax, stimulating function of tax, content of stimulating function of tax, the purpose and direction of stimulus measures in taxation, the allowable limits of tax stimulating function.*